

Wycena zobowiązań - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Błędy i problemy

Łukasz Licznerski, Michał Drewniak

30 listopada 2017 r.

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń

„Zamknięcie Roku 2017”

Zastrzeżenie prawne

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają charakter ogólny i nie dotyczą konkretnego podmiotu. Informacje zostały wybrane na podstawie naszej oceny tego, co jest najbardziej istotne z uwagi na cel niniejszej prezentacji. Informacje te opierają się na naszym doświadczeniu podczas przeprowadzania audytów w 2016 r. Przedstawione informacje mogą nie być odpowiednie do celów innych niż cel niniejszej prezentacji.

Plan Prezentacji

- **Ubezpieczenia życiowe**
 - **Kwestie ogólne**
 - **Wybrane kwestie techniczne**

- **Ubezpieczenia majątkowe**
 - **Kwestie ogólne**
 - **Wybrane kwestie techniczne**

Ubezpieczenia życiowe

Wycena rezerw – problematyczne kwestie oraz błędy

Agenda

I. Kwestie ogólne

- Dokumentacja
- Kontrole
- „Black box”

II. Wybrane kwestie techniczne

- Granica kontraktu i rozdzielenie (unbundling)
- Założenia aktuarialne
- Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL

I. Kwestie ogólne

I. Kwestie ogólne

- Brak przejrzystości i kompletności dokumentacji dotyczącej wyceny zobowiązań (BEL)

I. Kwestie ogólne

- Brak przejrzystości i kompletności dokumentacji dotyczącej wyceny zobowiązań (BEL)
- **Niestabilny proces oraz brak efektywnych kontroli**

I. Kwestie ogólne

- Brak przejrzystości i kompletności dokumentacji dotyczącej wyceny zobowiązań (BEL)
- Niestabilny proces oraz brak efektywnych kontroli
- **Narzędzia grupowe („Black box“)**

II. Wybrane kwestie techniczne

Granica kontraktu i rozdzielanie (unbundling)

Główne kwestie

Uwzględnienie przyszłych składek w produktach z krótką granicą oraz brak rozdzielania umów ubezpieczenia, w sytuacji gdzie jest to możliwe.

Akty Prawne

Akt Delegowany (Artykuł 18)

Wytyczne EIOPA dotyczące granic umów

Uwagi

Właściwa kolejność działań:

- analiza czy możliwe jest rozdzielanie umowy ubezpieczenia na składowe
- analiza granicy kontraktu poszczególnych elementów po ewentualnym rozdzielaniu.

Granice powinny określać się w granulacji „per polisa”.

Klasyfikacja poszczególnych składowych wpływa na BEL.

Założenia aktuarialne

Główne kwestie

Brak dokumentacji procesu tworzenia założeń oraz analiza kosztów, które powinny być uwzględnione w BEL.

Akty Prawne

Akt Delegowany (Artykuły 19 – 33)

Uwagi

Proces tworzenia założeń oraz analiza założeń powinny być w sposób przejrzysty udokumentowany.

Koszty uwzględnione w BEL, powinny uwzględniać wydatki poniesione w związku z obsługą zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych.

Koszty powinny być kalkulowane przy założeniu nowej sprzedaży.

Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL

Główne kwestie

Poprawność modelowania przepływów oraz sprawdzenie kompletności danych

Akty Prawne

Akt Delegowany (Artykuły 22 – 36)

Uwagi

Opis metodologii tworzenia przepływów uwzględnionych w BEL powinien być udokumentowany w sposób jasny i przejrzysty.

Przepływy pieniężne powinny być kompletne.

Opcje i gwarancje finansowe powinny być uwzględnione przy obliczaniu najlepszego oszacowania.

Ubezpieczenia majątkowe

Wycena rezerw – problematyczne kwestie oraz błędy

Agenda

I. Kwestie ogólne

- Rezerwy wyznaczone dla potrzeb sprawozdawczości finansowej, a rezerwy techniczne na potrzeby SII
- Formalnego proces wyliczenia rezerw SII
- Dokumentacja BEL
- Jakość danych stosowanych w wyliczeniu BEL

II. Wybrane kwestie techniczne

- Założenia aktuarialne
- Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL
- Oszacowanie Marginesu Ryzyka

I. Kwestie ogólne

I. Kwestie ogólne

- Rezerwy wyznaczone dla potrzeb sprawozdawczości finansowej, a rezerwy techniczne na potrzeby SII

I. Kwestie ogólne

- Rezerwy wyznaczone dla potrzeb sprawozdawczości finansowej, a rezerwy techniczne na potrzeby SII
- Brak formalnego procesu wyliczenia rezerw SII oraz kompletnych i właściwych kontroli pozwalających na weryfikację poprawności procesu oraz wyznaczonych wartości rezerw.

I. Kwestie ogólne

- Rezerwy wyznaczone dla potrzeb sprawozdawczości finansowej, a rezerwy techniczne na potrzeby SII
- Brak formalnego procesu wyliczenia rezerw SII oraz kompletnych i właściwych kontroli pozwalających na weryfikację poprawności procesu oraz wyznaczonych wartości rezerw.
- Brak kompletnej oraz adekwatnej dokumentacji BEL (metodologii wyliczenia, dokumentacji z wyliczenia na datę bilansową oraz dokumentacja procesu)

I. Kwestie ogólne

- Rezerwy wyznaczone dla potrzeb sprawozdawczości finansowej, a rezerwy techniczne na potrzeby SII
- Brak formalnego procesu wyliczenia rezerw SII oraz kompletnych i właściwych kontroli pozwalających na weryfikację poprawności procesu oraz wyznaczonych wartości rezerw.
- Brak kompletnej oraz adekwatnej dokumentacji BEL (metodologii wyliczenia, dokumentacji z wyliczenia na datę bilansową oraz dokumentacja procesu)
- Jakość danych stosowanych w wyliczeniu BEL

II. Wybrane kwestie techniczne

II. Wybrane kwestie techniczne

- Założenia aktuarialne
- Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL
- Oszacowanie Marginesu Ryzyka

Założenia aktuarialne (1/2)

Główne kwestie

Założenia zastosowane do wyliczenia BEL nie były kompletne lub też niewłaściwie określały spodziewaną realizację poszczególnych przepływów pieniężnych w przyszłości.

Akty Prawne

Akt Delegowany (Artykuły 22 – 33)

Uwagi

Proces tworzenia założeń oraz analiza założeń powinny być w sposób przejrzysty udokumentowany.

Wszystkie przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL powinny uwzględniać odpowiednio moment oraz prawdopodobieństwo ich zaistnienia.

Założenia zastosowane do oszacowania BEL powinny być kompletne oraz reprezentować ich oczekiwany poziom w przyszłych okresach.

Założenia aktuarialne (2/2)

Założenia zastosowane w oszacowaniu BEL – kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Zakładany rozkład przepływów pieniężnych w czasie

Założenia aktuarialne (2/2)

Założenia zastosowane w oszacowaniu BEL – kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Zakładany rozkład przepływów pieniężnych w czasie
- Lapsy – brak założenia, bądź niewłaściwie wyznaczone

Założenia aktuarialne (2/2)

Założenia zastosowane w oszacowaniu BEL – kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Zakładany rozkład przepływów pieniężnych w czasie
- Lapsy – brak założenia, bądź niewłaściwie wyznaczone
- Dyskontowanie – brak zakładanego dyskonta, bądź niewłaściwie uwzględnione dyskontowanie

Założenia aktuarialne (2/2)

Założenia zastosowane w oszacowaniu BEL – kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Zakładany rozkład przepływów pieniężnych w czasie
- Lapsy – brak założenia, bądź niewłaściwie wyznaczone
- Dyskontowanie – brak zakładanego dyskonta, bądź niewłaściwie uwzględnione dyskontowanie
- Współczynniki szkodowości - brak korekty LR o zmiany w taryfach MTPL oraz CASCO

Założenia aktuarialne (2/2)

Założenia zastosowane w oszacowaniu BEL – kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Zakładany rozkład przepływów pieniężnych w czasie
- Lapsy – brak założenia, bądź niewłaściwie wyznaczone
- Dyskontowanie – brak zakładanego dyskonta, bądź niewłaściwie uwzględnione dyskontowanie
- Współczynniki szkodowości - brak korekty LR o zmiany w taryfach MTPL oraz CASCO
- Koszty administracyjne

Założenia aktuarialne (2/2)

Założenia zastosowane w oszacowaniu BEL – kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Zakładany rozkład przepływów pieniężnych w czasie
- Lapsy – brak założenia, bądź niewłaściwie wyznaczone
- Dyskontowanie – brak zakładanego dyskonta, bądź niewłaściwie uwzględnione dyskontowanie
- Współczynniki szkodowości - brak korekty LR o zmiany w taryfach MTPL oraz CASCO
- Koszty administracyjne
- RBNP rentowy – brak analiz uzasadniających stosowane tablice śmiertelności, brak korekty wysokości renty po osiągnięciu wieku emerytalnego

Założenia aktuarialne (2/2)

Założenia zastosowane w oszacowaniu BEL – kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Zakładany rozkład przepływów pieniężnych w czasie
- Lapsy – brak założenia, bądź niewłaściwie wyznaczone
- Dyskontowanie – brak zakładanego dyskonta, bądź niewłaściwie uwzględnione dyskontowanie
- Współczynniki szkodowości - brak korekty LR o zmiany w taryfach MTPL oraz CASCO
- Koszty administracyjne
- RBNP rentowy – brak analiz uzasadniających stosowane tablice śmiertelności, brak korekty wysokości renty po osiągnięciu wieku emerytalnego
- Założenia reasekuracyjne

Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL (1/2)

Główne kwestie

Przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL nie reprezentowały wszystkich spodziewanych w przyszłości przepływów. Część z przepływów była nieadekwatna, bądź oszacowana na niewłaściwym poziomie.

Akty Prawne

Akt Delegowany (Artykuły 22 – 36, 41 – 42)

Uwagi

Oszacowanie BEL powinno uwzględniać wszystkie przepływy pieniężne spodziewane po dacie bilansowej, wynikające z historycznej ekspozycji zarobionej (BEL szkodowy) lub portfela aktywnych polis na datę bilansową.

Oszacowanie BEL powinno uwzględniać wszystkie spodziewane wpływy oraz wypływy pieniężne.

Przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL powinny reprezentować zarówno wartości brutto, jak i również przepływy na udziale reasekuratora.

Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL (2/2)

Przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL - kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Przyszłe składki - sposób wyznaczania, uwzględnienie przepływów w należnościach oraz BEL

Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL (2/2)

Przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL - kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Przyszłe składki - sposób wyznaczania, uwzględnienie przepływów w należnościach oraz BEL
- Lapsy - brak lub niewłaściwie zastosowane

Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL (2/2)

Przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL - kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Przyszłe składki - sposób wyznaczania, uwzględnienie przepływów w należnościach oraz BEL
- Lapsy - brak lub niewłaściwie zastosowane
- Brak przepływów w walutach

Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL (2/2)

Przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL - kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Przyszłe składki - sposób wyznaczania, uwzględnienie przepływów w należnościach oraz BEL
- Lapsy - brak lub niewłaściwie zastosowane
- Brak przepływów w walutach
- Koszty administracyjne – uwzględnienie oczekiwanych przyszłych kosztów obsługi

Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL (2/2)

Przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL - kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Przyszłe składki - sposób wyznaczania, uwzględnienie przepływów w należnościach oraz BEL
- Lapsy - brak lub niewłaściwe zastosowane
- Brak przepływów w walutach
- Koszty administracyjne – uwzględnienie oczekiwanych przyszłych kosztów obsługi
- Koszty działalności lokacyjnej

Przepływy pieniężne uwzględnione w BEL (2/2)

Przepływy pieniężne uwzględnione w oszacowaniu BEL - kompletność, prawidłowość oraz zasadność

- Przyszłe składki - sposób wyznaczania, uwzględnienie przepływów w należnościach oraz BEL
- Lapsy - brak lub niewłaściwe zastosowane
- Brak przepływów w walutach
- Koszty administracyjne – uwzględnienie oczekiwanych przyszłych kosztów obsługi
- Koszty działalności lokacyjnej
- Reasekuracja (koszty, składki, prowizje)

Margines ryzyka (1/2)

Główne kwestie

Margines ryzyka był oszacowany przy braku uwzględnienia podstawowego wymogu, transferu portfela do zakładu odniesienia. Brak dokumentacji zasadności użycia danego poziomu uproszczenia w oszacowaniu marginesu ryzyka. Projekcja przyszłych wymogów kapitałowych wyznaczona niewłaściwie.

Akty Prawne

Akt Delegowany (Artykuły 37 – 39, 58)

Uwagi

Margines ryzyka powinien być wyznaczany przy założeniu transferu portfela oraz zobowiązań do zakładu odniesienia.

Margines ryzyka powinien być wyznaczony na bazie projekcji wartości przyszłych Wymogów Kapitałowych, wynikających z danego portfela na datę bilansową.

Margines ryzyka (2/2)

Margines ryzyka - prawidłowość oraz zasadność

- Brak uwzględnienia zakładu odniesienia,

Margines ryzyka (2/2)

Margines ryzyka - prawidłowość oraz zasadność

- Brak uwzględnienia zakładu odniesienia,
- Niewłaściwe oszacowanie SCR dla przyszłych okresów,

Margines ryzyka (2/2)

Margines ryzyka - prawidłowość oraz zasadność

- Brak uwzględnienia zakładu odniesienia,
- Niewłaściwe oszacowanie SCR dla przyszłych okresów,
- Brak uwzględnienia ciągłości umów reasekuracji.

Dziękujemy

© 2017 KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. jest polską spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Biuro KPMG w Warszawie

ul. Inflancka 4a
00-189 Warszawa
T: +48 (22) 528 11 00
F: +48 (22) 528 10 09
kpmg.pl

Prelegenci KPMG:

Łukasz Licznernski
CEE Actuarial
Menedżer
T: + 48 512 161 036
E: llicznernski@kpmg.pl

Michał Drewniak
CEE Actuarial
Menedżer
T: + 48 605 511 323
E: mdrewniak@kpmg.pl

KPMG Poland

© 2017 KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.